

ADVERTIMENT

El present vocabulari és un recull dels termes bàsics de luminotècnia, corresponents a l'aspecte teòric físic o fisiològic (com la llum, les radiacions i llurs efectes, la visió, etc.) o bé a l'aspecte tècnic pràctic (com l'aplicació a la il·luminació interior o exterior).

La fixació de les formes catalanes d'aquest vocabulari ha estat feta partint de llurs equivalències amb les llengües més difoses (francès, castellà, anglès, italià) i d'acord amb els criteris generals seguits en l'elaboració progressiva del lèxic científic i tècnic català, tenint en compte les obres de caràcter general aparegudes fins ara en llengua catalana: el Diccionari General de la Llengua Catalana, de Pompeu Fabra, i la part publicada de la Gran Enciclopèdia Catalana (3 vols.). Per a aquelles formes corresponents a neologismes o mots no inclosos al Fabra (o no derivables d'altres ja existents) han estat consultats diferents diccionaris multilingües d'equivalències i d'una manera especial el *Vocabulari Electrotècnic Internacional* (fascicle corresponent a *Il·luminació*, grup 45) publicat per la *Comissió Electrotècnica Internacional* (CEI) de Ginebra, tot comprovant-ne les formes donades per a les diferents llengües als diccionaris de la llengua corresponent (el Diccionario de la Real Academia, per al castellà; el Petit Robert, per al francès; el Webster, per a l'anglès; el Dizionario Garzanti, per a l'italià). Alguns pocs termes d'ús internacional invariable han estat admesos en llur forma no catalanitzada, en el qual cas són marcats amb un asterisc (com *getter**, *flash**, etc.).

Sobre el contingut del vocabulari cal dir que en general no hi figuren els prefixos o formes prefixades ni els sufixos o formes sufixades, fora del cas d'una relació molt directa amb el tema tractat (com per exemple *foto-*). Hi han estat inclosos alguns termes relatius a conceptes de poc ús actual (com *llàntia*, *espelma*, etc.), bé que en general hom ha donat preferència als nous elements o conceptes a fi d'obtenir un vocabulari actualitzat de luminotècnia. D'acord amb aquest criteri, hi han estat incloses també les uni-

tats fotomètriques corrents, recomanades per la CEI ja esmentada i pertanyents al sistema d'unitats SI, adoptat actualment per la majoria dels països. Per contra, no hi han estat incloses les unitats físiques no fotomètriques, perquè en general s'aparten del camp tractat, tret d'unes poques de caràcter prou general i per tant suficientment conegudes (com el metre, el segon, etc.), per la qual raó sembla justificable llur ommissió en un recull lexicogràfic especialitzat en un camp molt concret.

* * *

L'alfabetització i composició del present vocabulari ha estat feta seguint un criteri semblant (bé que simplificat, considerant el volum del recull i l'enfocament general del treball) a l'adoptat en el meu «Diccionari d'Electrònica», ja publicat. Resumirem ací, doncs, llurs característiques més remarcables i, per tant, útils per a una millor facilitat d'ús del vocabulari:

- Les diverses accepcions d'un mateix mot són separades mitjançant el signe || i numerades correlativament 1, 2, 3. Quan dins una mateixa accepció entra una locució derivada del mot d'entrada, és separada d'aquest mitjançant el signe |.
- Alguns mots admeten una segona forma menys corrent, la qual és indicada, després del mot considerat, entre claudàtors.
- El contingut del vocabulari és format bàsicament, com ja ha estat dit, pels termes més representatius de la luminotècnia, la majoria dels quals són substantius o adjectius (i també alguna locució o a vegades una abreviatura). Però per contra, per raons de simplificació i a fi de no allargar innecessàriament el contingut total, no hi han estat inclosos els verbs corresponents, d'altra banda fàcilment derivables dels termes entrats.
- Quan el mot definit és un substantiu, és indicat el seu gènere abreujadament (*m.* masculí, *f.* femení). Quan és un adjectiu, és indicat amb *adj.*; si és de dues terminacions és donada la forma masculina sencera i la femenina és indicada només amb la terminació corresponent. A més d'aquestes, han estat emprades les abreviatures següents,

<i>pl.</i>	plural	<i>p. anal.</i>	per analogia
<i>v.</i>	vegeu	<i>p. ext.</i>	per extensió

- A continuació d'alguna definició figuren, en alguns casos, un o més exemples.

ADVERTIMENT

- Les locucions formades amb un nom propi (lleis, diagrames, aparells, etc.) entren sempre alfabetitzades pel dit nom propi. Exemple: *Lambert, llei de.*
- Els símbols corresponents a les unitats fotomètriques no han entrat independentment perquè això semblava innecessari; tamma-teix són indicats a continuació de la definició de la unitat, alfabetitzada lògicament segons el seu nom complet.

Barcelona, gener de 1972.

* * *

Atès que aquest treball fou elaborat l'any 1972, calia ara, abans de dur-ne a terme la publicació, actualitzar-lo i, si semblava convenient, modificar tot allò que calgués. Per això he revisat el text del vocabulari i esmenat diversos punts, especialment aquells que, pel fet de comptar amb més informació, demanaven algun canvi.

Efectivament, en primer lloc hom disposa en aquests moments de més volums de la *Gran Enciclopèdia Catalana* (12 volums publicats), els quals permeten de poder consultar termes compresos entre les lletres A i R; i en segon lloc he pogut tenir en compte també, especialment per a la fixació d'alguns termes catalans, obres publicades en català i aparegudes abans del 1939 i actualment introbables, com *Il·luminació per incandescència* i *Il·luminació per luminescència*, ambdues publicades per l'Extensió d'Ensenyament Tècnic. Amb els articles que jo mateix he anat redactant per a la *Gran Enciclopèdia Catalana* referents a luminotècnia i amb alguns que van aparèixer dins la sèrie «Novetat i llenguatge» a «Serra d'Or» (*La luminotècnia*, set.-nov. 1974, i d'altres, gener-març 1975), he ampliat i refet diversos punts del vocabulari, el qual ara, en aparèixer, surt així actualitzat i millorat en relació amb el treball inicial.

LLUÍS MARQUET

Barcelona, gener de 1979.